

PRINCIPERNA FÖR ETT TRYGGT RUM

Med hjälp av verksamhetssätten och principerna för ett tryggt rum strävar vi efter att skapa ett rum där alla med sitt eget agerande bygger upp ett jämlik, respekterande och öppen atmosfär och diskussion.

Respektera

Vi är alla olika.

Godkänn allas sätt att vara närvarande, röra sig och delta på sitt eget sätt.

Respektera allas självbestämmanderätt och rätt att definiera sig själva samt allas personliga fysiska och psykiska tillstånd.

Respektera också andras integritet och behandla känsliga frågor på ett respektfullt sätt.

Lyssna

Var öppen för olika åsikter och erfarenheter.

Respektera andras erfarenhet, trots att den kan vara olik din egen erfarenhet.

Se till att alla har möjlighet att delta i diskussionen.

Du kör väl inte över andras åsikter.

Låt också andra få en syl i vädret.

Ingrip

Alla har en skyldighet att ingripa i tal som sårar, dåligt beteende, mobbning och osakligt bemötande.

Störande beteende, sexuella trakasserier och diskriminering är enligt diskrimineringslagen förbjudna.

Förstå

Ha ett öppet sinne och lär dig av andra.

Alla gör vi bort oss någon gång.

Be om ursäkt om du med avsikt eller utan avsikt har sårat någon.

I fortsättningen kan du agera på ett bättre sätt.

ÄR FÖRENINGEN ETT TRYGGT RUM DÄR MAN KAN VISTAS OCH VERKA?

Är det lätt att komma till föreningen? Hälsas nya medlemmar välkomna? Kan man vara sig själv i föreningen? Lyssnar man också på avvikande åsikter? Ingriper man i osakligt beteende? Ber man om ursäkt om man har gjort något fel? Om svaren är jakande, iakttar man klart principerna för ett tryggt rum i föreningen.

Principerna för ett tryggt rum och anvisningarna om dem i användning

Om allt ännu inte går som i Strömsö kan Invalidförbundets utarbetade principer för ett tryggt rum verka som stöd för nytt slag av verksamhet. Målet med principerna för ett tryggt rum är att tillsammans bygga upp en jämlik, respekterande och öppen atmosfär och diskussion.

Principerna är avsedda att användas. De är bra att man diskuterar dem både i styrelsen och inom annan verksamhet i föreningen. Vad innebär de i praktiken för de föreningsaktiva eller föreningsmedlemmarna? Vid behov kan de formas om så att de är lämpliga för olika funktioner och aktiviteter (kommittéerna, hobby- och motionsgrupperna, evenemangen, sommarhemmet...). Till en början är det åtminstone bra att påminna deltagarna om dem.

Det är alltså meningen att förankra verksamhetskoncepten i föreningens verksamhet och på så sätt skapa ny verksamhetskultur. Bifogade hustavla är bra att hänga upp också på en anslagstavla i föreningskansliet, om ni har en sådan. Det viktigaste är ändå att ni fungerar i enlighet med rekommendationerna på tavlan.

Varför är det bra att föreningen tar anvisningarna i användning?

Anvisningarna hjälper till att förebygga och utreda konflikter. I varje gemenskap finns det konflikter, i vissa mer och i andra mindre. I de gemenskaper som har mindre konflikter har man sannolikt på något sätt strävat efter att förebygga sådana. Kanske man rent av har kommit överens om hur man ska agera i konfliktsituationer. Anvisningarna och en diskussion kring dem förebygger konflikter och ger beredskap att agera.

Anvisningarna om ett tryggt rum främjar en god anda i föreningen. Det är lättare att få med nya medlemmar då man på orten känner till att det råder en god anda i föreningen. Det kan ibland vara svårt att leda och hålla igång en förening. Å andra sidan står man ut om arbetet och sysslorna upplevs trevliga och sker i ett tryggt och uppmuntrande gäng.

Ett tryggt rum och kontaktperson vid trakasserisituationer

Ett sätt är att tillsammans titta på ett webinarium och diskutera efter det. Webbinariet finns på I-kanava på adressen www.invalidiliitto.fi/I-kanava > Webinaarit: Yhdistystoiminta (på finska).

Att komma överens om att tillämpa principerna för ett tryggt rum i föreningen ger ett verktyg med vilket man kan ingripa i beteende som kan ifrågasättas. Den som upplever utsatthet eller någon utomstående betraktare får via avtalet också tillstånd att ta upp trakasserisituationer till diskussion.

Hurdant beteende ska man ingripa i?

Störande beteende/osakligt bemötande kan komma till uttryck exempelvis som:

- mobbning
- förakt eller ignorering
- isolering
- svartmålning av en persons individuella egenskaper, karaktärsdrag eller privatliv
- hot, förnedrande bemötande eller diskriminering

Alla som har lagt märke till osakligt beteende ska ingripa i det. I föreningen eller på olika evenemang som föreningen ordnar kan man separat utse en kontaktperson vid trakasserisituationer. Det här ska man också berätta för deltagarna så att de vet vem de vid behov kan vända sig till. Redan kännedomen om att det finns en kontaktperson för trakasserier kan förebygga uppkomsten av osakligt beteende.

Trakasserikontaktpersonens uppgifter:

Att observera och ingripa i en situation

Att utreda situationen

Att höra parternas erfarenheter

Att fråga om behov/sätt att medla

Att visa hur man ber om förlåtelse och ger förlåtelse

Att komma överens om hur man betar sig i framtiden

Fortsatta åtgärder och eftervård

Hur kan var och en ingripa i osakligt beteende?

- Säg högt att du inte godkänner osakligt beteende.
- Lämna inte din vän ensam. Visa den som blivit osakligt bemött att du stöder hen.
- Utred, vad som har hänt. Ofta klaras saker och ting upp genom att man pratar om dem. Försök att inte bli arg och att beskylla.
- Om du själv har upplevt att du blivit fel bemött, tala om saken. Berätta hur du har upplevt felbehandlingen. Be vid behov om hjälp och stöd av personer som du litar på.
- Om du som utomstående har observerat diskrimineringen eller mobbning, tala om saken med de berörda. I den här diskussionen kan man vid behov be om stöd av exempelvis föreningens ordförande, av en styrelsemedlem eller av någon annan medlem i föreningen.
- Om problemen inte går att lösa genom att tala och diskrimineringen fortsätter, kan du ta kontakt med en anställd i förbundet.
- Om diskrimineringen eller trakasserierna uppfyller kännetecknen för ett brott, ta kontakt med polisen. Gör klart för den berörda att hans beteende inte godkänns och att saken utreds av en myndighet. Anmäl till någon anställd vid Invalidförbundet om det som skett.

Alla medlemmar i föreningen deltar i att skapa och upprätthålla en god atmosfär och ett tryggt rum i föreningen. Ett sätt är att diskutera och komma överens om principerna om ett tryggt rum i föreningen och att följa dessa principer. Till det här hör också att ingripa i osakligt beteende.

Källan till texten är tagen från Opintokeskus Visions utbildningsmaterial.

